

Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning

Rapport for 2011 – 2023
Februar 2024

Indhold

1.	Indledning	2
2.	Om Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning	2
3.	Uddeling.....	2
	Uddelinger over årene.....	2
	Uddelingsprincip.....	3
	International evaluering.....	3
	Projekttemaer	4
	Konsortier og institutioner.....	5
	Forskningsmetode	7
4.	Stipendiaternes baggrund.....	7
	Stipendiaternes baggrund og aldersfordeling	7
5.	Under og efter ph.d.-forløbet.....	8
	Færdige ph.d.'er	8
	Ansættelse efter endt ph.d.....	9
6.	Ph.d.-rådets arrangementer.....	10
	Opslag	10
	Seminar.....	10
7.	Ph.d.-rådets medlemmer.....	10

1. Indledning

Denne rapport har til formål at skabe et overblik over tretten års uddelinger ved Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning. I første del præsenteres antallet af ansøgninger og bevillinger over årene samt grundlag for uddeling. Efterfølgende gennemgås hvilke konsortier, der har bidraget med ansøgninger og derudover hvilke forskningsmetoder, de bevilgede projekter benytter. I fjerde afsnit behandles ansøgernes baggrund, og i femte afsnit synliggøres det, hvor langt stipendiaterne er i ph.d.-forløbet. I sidste afsnit berøres hvilke arrangementer, Ph.d.-rådet afholder i løbet af året.

2. Om Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning

Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning blev nedsat i 2011 med det formål at styrke lærerprofessionerne ved at uddanne ph.d.er, som bedriver praksisnær forskning til gavn for professionshøjskolerne, og som efterfølgende kan undervise på læreruddannelsen. Hensigten med initiativet er at forbedre udbyttet for alle elever i folkeskolen.

Ph.d.-rådets arbejde tager sit udgangspunkt i bilag 2 fra Globaliseringsaftalen. Heri fremgår det, at en styrket uddannelsesforskning bør tage udgangspunkt i tre formål:

1. Forskning i praksisnære områder med stærk tilknytning til og i samarbejde mellem professionshøjskolerne og universiteterne.
2. Forskning og forskeruddannelse med efterprøvede og anerkendte kvalitetssikringsmekanismer i regi af universiteternes ph.d.-skoler.
3. De ph.d.er, der uddannes, skal både under uddannelsen og efterfølgende kunne undervise på professionshøjskolerne og indgå i forskning og udvikling i professionsfeltet.

Ph.d.-rådet består af en formand og ti medlemmer. Formanden udpeges af Uddannelses- og forskningsministeren, mens de resterende medlemmer udpeges af ministeren efter indstilling fra Danske Universiteter (tre medlemmer), Professionshøjskolernes Rektorkollegium (tre medlemmer), Danmarks Frie Forskningsfond (to medlemmer) og Kommunernes Landsforening (to medlemmer). Det nuværende Råd fremgår af sidste side i rapporten.

3. Uddeling

Uddelinger over årene

Ph.d.-rådet forventes at uddele 10-12 stipendier pr. år. Idet forskningskvalitet er Rådets vigtigste vurderingskriterium, blev der det første år kun uddelt seks stipendier, selvom der var økonomisk råderum til at uddele det dobbelte. Princippet er, at Ph.d.-rådets midler kan overføres mellem årene, så det er muligt på et senere tidspunkt at uddele flere stipendier. Rådet har over de tretten år, hvor det har uddelt midler, uddelt 154 stipendier i alt. Det svarer til 11,85 stipendier om året.

I nedenstående tabel fremgår det, hvor mange ansøgninger Ph.d.-rådet har modtaget og hvor mange bevillinger, der er givet over årene. Differencen mellem modtagne ansøgninger og behandlede ansøgninger dækker over ansøgninger, der er frasortet, idet de enten ikke overholdt formalia, ikke var inden for virkemidlet (skoleforskning) samt ansøgninger, der er trukket tilbage af ansøger inden uddelingen.

Over årene har seks bevillingsmodtagere frasagt sig deres bevilling ofte begrundet med, at de har modtaget et ph.d.-stipendium andetstedsfra. I fire tilfælde (i parentes) er bevillinger genuddelt til ansøgere på en prioriteret venteliste.

Tabel 1: Tabel over de sidste elleve års ansøgninger og uddelinger

År	Modtagne ansøgninger	Behandlede ansøgninger	Uddelte bevillinger	Realiserede bevillinger	Uddelte midler
2011	21	18	6	6	14.786.187 kr.
2012	44	44	15	14	33.962.067 kr.
2013	36	36	13	13	31.519.665 kr.
2014	49	48	12 (+1)	12	28.912.214 kr.
2015	64	63	13	13	30.531.730 kr.
2016	58	54	12	12	28.393.923 kr.
2017	62	56	12	12	28.263.002 kr.
2018	70	67	12 (+2)	12	29.014.717 kr.
2019	50	47	12 (+1)	12	28.644.767 kr.
2020	64	63	12	12	30.145.439 kr.
2021	67	65	13	12	29.667.884 kr.
2022	41	41	12	12	29.736.631 kr.
2023	60	60	12	12	30.399.616 kr.
I alt	686	662	156 (+4)	154	373.977.842 kr.

Det ses af tabellen, at der over årene har været et stigende antal ansøgere til Ph.d.-rådet med et fald i 2019 og 2022, og at antallet af ansøgninger de sidste år har varieret fra 41 til 67 ansøgninger, mens antallet af bevillinger har ligget konstant på omkring 12-13 bevillinger pr. år.

I tabellen fremgår det ligeledes, hvor mange midler der er uddelt til ph.d.-stipendier. Ud over udgifter til selve ph.d.-stipendierne, afholder Ph.d.-rådet udgifter til internationale bedømmere, opslag, honorarer, sekretariatsbistand, Ph.d.-rådets seminar mv.

Uddelingsprincip

Ansøgninger til Ph.d.-rådet vurderes ud fra en række vurderingskriterier, som er samlet i et bedømmelseskema under fire temaer. Rådets førsteprioritet ved tildeling af stipendier er ansøgningens videnskabelige designkvalitet, og dernæst kommer projektets gennemførlighed, videnskabelig og professionsfaglig relevans samt videnomsætning.

International evaluering

Kvaliteten af projekterne sikres gennem anvendelse af et korps af internationale bedømmere. Fra 2011 til og med 2014 blev hver ansøgning bedømt af to anerkendte skole- og/eller læreruddannelsesforskere. I det Ph.d.-rådet ønskede at øge kvaliteten af den eksterne bedømmelse, besluttede Rådet i 2015 at gå fra to til tre bedømmere.

Korpset af bedømmere bestod indtil 2015 af cirka 60 bedømmere, men i 2016 og igen i 2018 er korpset af bedømmere blevet udvidet til godt 80. Da det er muligt at søge ph.d.-rådsstipendierne på dansk, må bedømmerne være i stand til at læse dansk. Derfor anvendes bedømmere fra alle nordiske lande samt lande, hvor der findes forskere, der behersker dansk. Alle bedømmere udpeges af Danmarks Frie Forskningsfond (tidligere Det Strategiske Forskningsråd og Det Frie Forskningsråd).

Projekttemaer

Ved uddelingen i 2011 valgte Ph.d.-rådet at slå de første stipendier bredt op i folkeskoleforskning, og således ikke ved denne uddeling at prioritere særlige fagområder. Begrundelsen herfor var – det sene opslagstidspunkt taget i betragtning – et ønske om at opnå så mange ansøgninger som muligt ved ikke gennem prioriteringer at risikere at indskrænke feltet af ansøgere.

I de følgende års opslag, har Ph.d.-rådet fremhævet temaer, som Rådet vurderede, er centrale i folkeskoleforsknings-regi, men samtidig tydeliggjort, at ansøgninger indenfor andre områder også er velkomne. Nedenfor fremgår det hvilke temaer, der har været fokus i årene 2012-2023.

En fuld oversigt over ansøgningstitlerne kan findes på Ph.d.-rådets hjemmeside.

Tabel 2: Ph.d.-rådets særlige fokusområder

År	Tema
2012-2013	Specifikke fags didaktik Almene didaktiske og pædagogiske emner Undervisning i skolens fag, digitalisering, innovation, inklusion samt ledelse og organisering
2014	Fagenes didaktik Digitalisering Evaluering for læring Målstyret, didaktisk og faglig ledelse
2015	Fagenes didaktik Tværprofessionelt samarbejde om elevers læring Ledelse for læring i en målstyret folkeskole
2016	Fagenes didaktik, herunder naturfagenes didaktik Kapacitetsopbygning til håndtering af diversitet Ledelse for læring i en målstyret folkeskole
2017	Fagenes didaktik, herunder naturfagenes didaktik Kapacitetsopbygning til håndtering af diversitet, progression og overgange Ledelse for læring i en målstyret folkeskole
2018	Fagenes didaktik Literacy og dannelse Test og prøver Deltagelsesmuligheder Overgange Ledelse i skolekontekster
2019	Fagenes didaktik Literacy og dannelse Forældresamarbejde Test og prøver Segregering og inkluderende læringsmiljøer Organisation og ledelse i relation til undervisning Tværprofessionelt arbejde

- 2020** Fagenes didaktik, literacy og dannelse, test og prøver
Skoleudvikling, rammer, organisation og ledelse, herunder forældresamarbejde
Elevers medbestemmelse, læring og trivsel, segregering og inkluderende læringsmiljøer samt social baggrund
Uddannelse for bæredygtighed (klima, socialt, kulturelt)
Undervisning, læring og deltagelse i en digital verden, herunder teknologiforståelse
- 2021** Fagenes didaktik, literacy og dannelse, test og prøver
Skoleudvikling, rammer, organisation og ledelse, herunder forældresamarbejde
Elevers medbestemmelse, læring og trivsel, segregering og inkluderende læringsmiljøer samt social baggrund
Diversitet og betydningen af social baggrund², social- og specialpædagogik og inkluderende læringsmiljøer
Uddannelse for bæredygtighed (klima, socialt, kulturelt)
Undervisning, læring og deltagelse i en digital verden, herunder teknologiforståelse
- 2022** Fagenes didaktik og undervisningsudvikling, for eksempel i forhold til sprogfag, praktisk-musiske fag og teknologiforståelse, samt evalueringsformer, test og prøver
Klassefællesskaber, normer og inkluderende læringsmiljøer og "mellemformer"
Skoleudvikling, rammer, organisation, ledelse og samarbejde (herunder tværprofessionelt, og forældresamarbejde)
Elevers medbestemmelse, demokratiske dannelse og trivsel
Diversitet og ulighed
Uddannelse for bæredygtighed (klima, socialt, kulturelt)
- 2023** Fagenes didaktik og undervisningsudvikling, fx sprogfag og praksisfaglighed
Trivsel og mistrivsel, fx skolefravær og fællesskabende didaktikker
Diversitet, ulighed og inkluderende miljøer, fx i forhold til undervisningspraksis
Skoleledelse og skoleudvikling, fx evalueringskulturer
Uddannelse for bæredygtighed og grøn omstilling (fagligt, socialt og kulturelt)

Konsortier og institutioner

For at søge Ph.d.-rådets stipendier skal der søges via et konsortium bestående af mindst en professionshøjskole (UC) og et universitet. Konsortiet konkretiseres i en samarbejdsaftale som blandt andet beskriver samarbejdet, ansættelsessted, arbejdsforpligtigelse.

Derudover skal ansøger have en forhåndsgodkendelse fra ph.d.-skolen på det universitet, som indgår i konsortiet. Det sker for at sikre, at ansøger lever op til universitetets faglige krav, og at ansøger kan optages på ph.d.-uddannelsen.

Nedenstående tabel viser antallet af ansøgere og bevillinger i relation til institutioner for årrækken 2011-2022 samt 2023. Af tabellen fremgår det, at alle professionshøjskoler og alle universiteter med forskningsmiljøer inden for folkeskoleforskning har deltaget i konsortier, der har fået tildelt bevillinger fra Rådet. Danmarks Tekniske Universitet er det eneste universitet, der endnu ikke har søgt Ph.d.-rådet, mens IT Universitetet har deltaget med to ansøgninger.

Tabel 3: Ansøgere og bevillinger fordelt efter samarbejdsinstitutioner for årrækken 2011- 2022 samt 2023

<i>Samarbejdsinstitutioner</i>	<i>2011-2022</i>		<i>2023</i>	
	<i>Ansøgninger</i>	<i>Bevillinger</i>	<i>Ansøgninger</i>	<i>Bevillinger</i>
UCC + Københavns Universitet	37	11		
UCC + Aarhus Universitet	58	22		
UCC + Aalborg Universitet	3	2		
UCC + Roskilde Universitet	2	1		
UCC + CBS	5	1		
Metropol + Københavns Universitet	13	-		
Metropol + Aarhus Universitet	22	9		
Metropol + Aalborg Universitet	6	1		
Metropol + IT Universitetet	1	-		
Københavns Professionshøjskole* + Københavns Universitet	64	11	6	-
Københavns Professionshøjskole + Aarhus Universitet	48	15	14	3
Københavns Professionshøjskole + Syddansk Universitet	1	-	3	2
Københavns Professionshøjskole + Aalborg Universitet	8	3		
Københavns Professionshøjskole + Roskilde Universitet	4	-	1	-
Københavns Professionshøjskole + CBS	3	-		
Københavns Professionshøjskole + IT Universitetet	1	-		
VIA UC + Københavns Universitet	7	2		
VIA UC + Aarhus Universitet	77	22	9	-
VIA UC + Syddansk Universitet	13	2	2	1
VIA UC + Aalborg Universitet	6	-	3	-
VIA UC + CBS	1	-		
UC Syd + Københavns Universitet	2	1		
UC Syd + Aarhus Universitet	11	1	1	1
UC Syd + Syddansk Universitet	27	5	1	-
UC Syd + Aalborg Universitet	4	-		
UC Syd + CBS	1	-		
UC Syd + Designskolen Kolding	-	-	1	-
UC Lillebælt + Aarhus Universitet	7	2	2	-
UC Lillebælt + Syddansk Universitet	43	5	3	1
UC Lillebælt + Aalborg Universitet	6	3	1	-
UC Lillebælt + Roskilde Universitet	11	1		
Absalon** + Københavns Universitet	5	2		
Absalon + Aarhus Universitet	6	-	1	-
Absalon + Syddansk Universitet	4	-		
Absalon + Aalborg Universitet	12	2	1	1
Absalon + Roskilde Universitet	15	5	2	1
UC Nordjylland + Københavns Universitet	1	-		
UC Nordjylland + Aarhus Universitet	15	4	1	-
UC Nordjylland + Aalborg Universitet	51	9	7	2
UC Nordjylland + Syddansk Universitet	-	-	1	-

	1	-		
DMJX*** + Aarhus Universitet				
I alt	602	142	60	12

*Note: I 2018 blev UCC og Metropol slået sammen til Københavns Professionshøjskole.

**Note: I 2018 blev UC Sjælland til Professionshøjskolen Absalon.

***Note: Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Forskningsmetode

De bevilgede ph.d.-projekter anvender forskellige forskningsmetodiske tilgange. I en grov opstilling, hvor der alene skelnes mellem kvalitative, kvantitative og mixed metoder, er der en klar dominans af kvalitativ metodeanvendelse. I 2016, 2017 og 2018 er der en tendens til, at langt flere af de bevilgede projekter anvender mixed-method, hvilket formentlig kan tilskrives en ændring i opslaget, der tilskynder, at flere ansøgninger orienterer sig mod kvantitative projekter eller mixed method. Ordlyden i opslaget er senere blevet ændret, så det pointeres, at ansøgningerne skal vise sammenhængen mellem problemformuleringen og forskningsdesign og brug af metode, men at kvantitative metoder gerne ses inddraget, når problemformuleringen giver grundlag herfor.

Tabel 4: Bevilgede projekters forskningsmetoder

Metode	2011-2022	2023
Kvalitative	96	10
Kvantitative	1	-
Mixed method	45	2

4. Stipendiaternes baggrund

Stipendiaternes baggrund og aldersfordeling

Kigger man på aldersfordelingen blandt stipendiatere med bevilling fra Ph.d.-rådet (tabel 5), er der relativt få unge bevillingsmodtagere, hvilket overvejende skyldes, at en betydelig del af de ph.d.-studerende er ansat på en professionshøjskole på ansøgningstidspunktet og således allerede har erfaring med undervisning på læreruddannelserne. De færreste ansøgere kommer direkte fra en kandidatuddannelse eller er jobsøgende på ansøgningstidspunktet. Det afspejles i tabel 6 om stipendiaterne ansættelse på ansøgningstidspunktet, og i tabellen over stipendiaternes uddannelsesmæssige baggrund (tabel 7) ses, at cirka halvdelen af stipendiaterne først har en professionsfaglig baggrund og sidenhen har taget en kandidatuddannelse.

Tabel 5: Aldersfordeling på ansøgningstidspunktet

Alder	2011-2022	2023
20-29	17	2
30-39	51	3
40-49	52	5
50-59	20	2
Ukendt	2	-

Tabel 6: Ansættelse på ansøgningstidspunktet

Ansættelse	2011-2022	2023
Professionshøjskole	74	5
Gymnasium	7	-
Jobsøgende	7	2
Universitet	27	2
Kommune	10	-
Studerende	2	-
Lærer	5	1
Stat	3	-
Privat	5	1
NGO	1	1
Ukendt	1	-

Tabel 7: Uddannelsesmæssig baggrund

Professionsuddannelse	Overbygning	2011-2022	2023
-	Kandidatgrad	62	5
-	Kandidatgrad + master	9	1
Lærer	Kandidatgrad	52	5
Lærer	Master	1	
Lærer	Kandidatniveau iflg. Sirius	1	
Lærer	Kandidatgrad + master	2	
Pædagog	Kandidatgrad	11	
Pædagog	Kandidatgrad + master	1	1
Sygeplejerske	Master	1	
Sygeplejerske	Kandidatgrad	1	
Lærer og pædagog	Kandidatgrad	1	

5. Under og efter ph.d.-forløbet

Færdige ph.d.'er

Siden 2011 er der uddelt i alt 154 ph.d.-bevillinger, hvoraf 86 har modtaget ph.d.-graden. Fem bevillingsmodtagere er afsluttet uden grad. Nedenfor fremgår det, hvor langt stipendiatene er i ph.d.-forløbet fordelt på år.

Tabel 8: Hvor langt i ph.d.-forløbet er stipendiatene

År*	Færdige	Afsluttede uden grad	Forlængelse af indskrivning**	Forsinkede	Forventes færdige til tiden
2011	5	1	-	-	-
2012	14	-	-	-	-
2013	11	2	-	-	-
2014	12	-	-	-	-
2015	9	2	-	2	-
2016	11	-	-	1	-

2017	11	-	-	1	-
2018	8	-	2	2	-
2019	4	-	5	3	-
2020	1	-	7	4	-
2021	-	-	-	-	12
2022	-	-	-	-	12
2023	-	-	-	-	12
I alt	86	5	14	13	36

*Note: Bevillingsmodtageren starter først sin ph.d.-uddannelse 1. januar året efter uddelingsåret.

**Note: Forlængelse af indskrivning dækker over forsinkelser grundet barsel, sygdom, orlov, deltid mv.

Ansættelse efter endt ph.d.

I forbindelse med afslutning af de studerendes ph.d.-forløb, er der indsamlet viden om, hvor de færdige ph.d'er får ansættelse umiddelbart efter, at graden er modtaget. Ikke overraskende får de fleste ansættelse ved den professionshøjskole, de har været tilknyttet før og under ph.d.-forløbet. Af nedenstående tabel fremgår det, at halvdelen af de færdige ph.d'er får ansættelse ved en professionshøjskole efter endt ph.d. Dermed er der sammenhæng mellem Ph.d.-rådets tredje formålsparagraf, som går på, at de ph.d'er, der uddannes, skal kunne undervise på professionshøjskolerne og dermed være med til at udvikle professionsfeltet efterfølgende.

Tabel 9: Ansættelse efter ph.d.-uddannelsens afslutning

Ansættelse	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Professionshøjskole	4	8	6	8	7	9
Universitet i DK	-	1	1	2	1	-
Universitet i udlandet	-	-	1	-	-	-
Delt ansættelse mellem UC og universitet	1	1	-	-	-	-
Kommune	-	-	-	1	-	-
Stat	-	-	-	-	-	-
Privat	-	-	2	-	-	-
Jobsøgende	-	1	-	-	-	1
Ukendt	-	3	1	1	2	1
Afsluttet uden ph.d.-grad	1	-	2	-	2	-

Ansættelse	2017	2018
Professionshøjskole	3	4
Universitet i DK	6	3
Universitet i udlandet	1	-
Delt ansættelse mellem UC og universitet	-	-
Kommune	-	-
Stat	-	-
Privat	-	-
Jobsøgende	-	-
Ukendt	1	-
Afsluttet uden ph.d.-grad	-	-

6. Ph.d.-rådets arrangementer

Opslag

Ph.d.-rådets årlige opslag bekendtgøres typisk i slut januar eller start februar. Opslaget annonceres dels på Ph.d.-rådets hjemmeside, dels via Magisterbladet, fagbladet Folkeskolen og jobnet. Derudover distribueres opslaget til diverse interessenter, fx Professionshøjskolernes Rektorkollegium og Danske Universiteter.

På Ph.d.-rådets hjemmeside findes diverse relevante dokumenter til brug for ansøgningsprocessen, fx ansøgningsvejledning, liste over kontaktpersoner på UC'er og universiteter, budgetskabelon mv.

Ph.d.-rådet afholder hvert år to informationsmøder i henholdsvis København og Aarhus med 15-30 deltagere på møderne.

Seminar

Med baggrund i Globaliseringsaftalens bilag 2 er initiativet bag Ph.d.-rådet evalueret i 2015. Af evalueringen fremgår det, at de ph.d.-studerende savner kurser rettet mod skoleforskningsfeltet, og en af anbefalingerne i evalueringen er at styrke relevansen af ph.d.-uddannelsen ved at afholde kurser i skoleforskning i regi af Ph.d.-rådet. Ph.d.-rådet har tidligere afholdt endags-seminarer, men siden 2017 har Ph.d.-rådet hvert år i starten af januar afholdt et 2- og siden 3-dages seminar, som henvender sig til de ph.d.-studerende med bevilling fra Ph.d.-rådet. Temaerne er målrettet folkeskoleforskning og ud over det faglige indhold, fokuseres der på viden om/fra professionsfeltet samt at styrke netværket mellem de ph.d.-studerende.

Tabel 10: Antal ph.d.-studerende, der deltager på seminaret

Deltagere	Antal
2017	27
2018	24
2019	24
2020	22
2021	27
2022	19
2023	22

7. Ph.d.-rådets medlemmer

Ph.d.-rådets formand og medlemmer udpeges for en periode på fire år, hvorefter de kan genudpeges i maksimalt to år. Herefter er genbeskikkelse ikke mulig. Pr. 1. december 2023 fik Ph.d.-rådet ny formand, Nikolaj Elf, professor ved Syddansk Universitet. Nikolaj Elf overtog efter professor Jeppe Bundsgaard, som havde varetaget hvervet som formand siden 2017.

Tabel 11: Ph.d.-rådets medlemmer pr. 31. december 2023

Indstillingsorgan	Medlem
Uddannelses- og forskningsministeren	Professor Nikolaj Elf, Syddansk Universitet, formand
Danske Universiteter	Professor Charlotte Højholt, Roskilde Universitet Professor Lars Ulriksen, Københavns Universitet Professor Nina Bonderup Dohn, Syddansk Universitet
Danske Professionshøjskoler	Forskningsleder og docent Thomas Thyrring Engsig, UCN Forskningschef Thomas Illum Hansen, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole Forsknings- og udviklingsleder Bo Nielson, Københavns Professionshøjskole
Kommunernes Landsforening	Centerchef Ane Stallknecht, Odsherred Kommune Souschef Kristine Wiberg Plougsgaard, Kommunernes Landsforening
Danmarks Frie Forskningsfond	Professor Venka Simovska, Aarhus Universitet Professor Thomas Ryberg, Aalborg Universitet